

Κεφαλλ. "Εκαμε τήγ-γῆν τρουπητή (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Ρόδ. Συνών. φρ. *Τά'κα νε ρη μα δειό*. "Ο Θεός νά σέ φυλά' απ' ἄλλα παιδιὰ κι ἀπὸ φτωχή γῆς Κεφαλλ. "Η ἀδύνατη γῆ θέλει νοικοκύρη δαιμονιάρη (ὁ ἄγονος ἄγρὸς πρέπει νὰ καλλιεργῆται συνεχῶς διὰ νὰ ἀποδίδῃ) Χίος "Η γῆ κανένα δὲν ὀχτρεύεται (ἡ γῆ ἀποδίδει εἰς πάντας, ὅταν καλλιεργηθῇ καλῶς) Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) *Γελᾷς τῇ γῆς κρυφά, γελᾷ σου τζείνη φανερά* (ἡ παραμικρὰ παραμέλησις τῆς γῆς ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα μεγάλην ζημίαν) Λέσβ. *Τῇ γῇ ἔνα νά δ'νι γιλάσῃς, ἱκατὸ σὶ γιλᾷ* (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Λέσβ. "Οπριος γελᾷ τῇ γῇ, κ' ἡ γῆς τότε γελᾷ (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Κεφαλλ.

Λίη 'ἦς σέ θεράπεψη | καὶ πολλὴ σέ ξολοθρέψη

(ἡ περιορισμένη κτηματική περιουσία καλλιεργουμένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ ἰδιοκτήτου ἀποδίδει, ἐνῶ ἡ καλλιεργουμένη ἀναγκαστικῶς ἢ με ξένους ἢ κακῶς δὲν ἀποδίδει καὶ καταπονεῖ συγχρόνως τὸν ἰδιοκτήτην) Νάξ. ("Απύρανθ.) "Επεσε χαμαί; Πιάσ' τήγ-γῆν τζαὶ σήκου πάνου (διὰ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν γῆν ἐπιτυγχάνεται ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις) Κύπρ. || "Ασμ.

Σ' ἀγάπησα, τί ἔκαμα; Τῆς γῆς τὴν ὄρη πῆρα
(κατήντησα ἐτοιμοθάνατος) "Ανδρ.

Παράστρισε τὸ χέρι μου κ' ἔπεσε τὸ ποτήρι
μηδὲ σέ γῆση ἔπεσε μηδὲ σέ πέτρ' ἀπάνου

Βιθυν. (Κατιρλ.) || Ποίημ.

Κάμνουσιν τσαὶ τὴν γῆν 'πὶ γῆν σγιὰν γλυκοσυντυχάν-νουν τσαὶ τσεῖνες πκιὸν θαρρούσιμες, γιατί τοὺς ὀρκομόν-νουν βάλλ-λουσιν 'φτιν 'ς τὰ ψεύτικα τὰ λόγια ποὺ σκοτών-νουν Δ. Λιπέρτ., Τζιμπριώτ. τραοῦδ. 3,100.

"Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τύπ. *Κουμμέν' Γῆς Μακεδ.* (Σταυρ.) *Μεγάλη Γῆ Ρόδ. Κάτω 'ἡ Κάρπ. Χάλλκ. Μέσα 'ἡ Κάρπ. "Οξω 'ἡ Κάρπ. Σκασμένη Γῆς Στερελλ.* ("Αγιος Γεώργ.). β) "Αγρὸς πολλαχ.: "Εχ' πουλλὰς γῆσις Σαμ. Δὲν ἔχει μία ἀσκελέα γῆς καὶ κάνει τὸ νοικοκύρη! Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) || Γνωμ.

Σπίτι ὅσο χωρεῖς | καὶ γῆ ὅσο θεωρεῖς

(ἡ εὐρύχωρος οἰκία δὲν εἶναι τόσον ἀναγκαία εἰς τὸν γεωργὸν ὅσον ἡ μεγάλη ἔκτασις ἀγρῶν) Φολέγ. *Γιὰ γῆν γιὰ γίδκια* (για-για = ἡ-ἡ δὲν δύνασαι νὰ εἶσαι συγχρόνως καὶ ἐπιτυχῶς καὶ γεωργὸς καὶ κτηνοτρόφος· ἡ τὸ ἐν ἡ τὸ ἄλλο) Κύπρ. γ) Γῆπεδον, οἰκόπεδον πολλαχ. Θέλω νὰ χτίσω, μὰ δὲν ἔχω γῆ δική μου πολλαχ. *Κοστιζεῖ ἡ γῆ δὴ βολὲς πλιότερο κι ἀπὸ τὸ σπίτι* Πελοπν. (Γαργαλ.) Συνών. *οἰκόπεδο, σπιτότοπος σπιτοκαθιά, σπιτοκαθισιά, τόπος*. 6) Περιοχή, χώρα σύνθη.: "Οπου γῆς καὶ πατρίδα (ὅπου εὐτυχεῖ κανεὶς, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ πατρίς του, ἀσχέτως ἂν πρόκειται περὶ ξένης χώρας) πολλαχ. "Οσο καὶ νὰ πῆς, εἶναι ξένη γῆς (ἡ τάδε) (παρὰ τὸ ὅτι ἐκεῖ εὐδοκιμοῦμεν, δὲν παύει νὰ εἶναι τὸ τάδε κράτος ξένη χώρα, ὅχι πατρίς μας) σύνθη. || Φρ. *Τὰ ἔκαμε-ἔγινε γῆς Μαδιάμ* (ἐπὶ πλήρους καταστροφῆς· ἡ φρ. ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς «γῆς Μαδιάμ» ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ περιγραφομένης εἰς Ἀριθμ. 31,1 κέξ.) λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. πολλαχ. *Μπῆκαν 'ς τὸ μπιστάνι καὶ τό 'καμαν γῆς Μαδγιάμ* Εὐβ. ("Ορ. κ.ά.) "Ηκαμέν τα γῆς Μαριάμ (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Σύμ. "Εγιναν γῆς Μαριάμ Πελοπν. (Τριφυλ.) *Γενῆκαν οὐλα γῆς Μπαριάμ. Δὲν ἔμεινε λίθι 'πὶ λίθι* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Γῆς Μαριάμ γί'ν'καν Μακεδ.* (Σέρρ.) *Θά μᾶς ἔφτειναν γῆς Μαριάμ* Μακεδ. (Γρε-

βεν.) 7) Ὑπὸ τὸν τύπ. *μῆλα τ'ς γῆς*, τὸ φυτὸν Ἡλίανθος ὁ κονδυλόρριζος (*Helianthus tuberosus*), τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (*Compositae*), καθὼς καὶ κόνδυλοι τοῦ ἰδίου τοῦ φυτοῦ Θεσσ. (Βαθύρρ. Μυρόφυλλ. Πολυνέρ. κ.ά.) Μακεδ. (Βελβ. Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Κατάκαλ. Τρικοκκ. κ.ά.) 8) Ὑπὸ τὸν τύπ. *πατάτα τῆς γῆς*, ὄνομα φυτοῦ ὁμοιάζοντος πρὸς τὸν κισσὸν Μακεδ. (Μικρὸ Σούλ.) 9) Ὑπὸ τὸν τύπ. *φούσκα τῆς γῆς*, ὁ γαστερομύκης *Λυκόπερδον* τὸ τῶν βουκόλων (*Lycoperdon bovista*) τῆς οἰκογ. τῶν Λυκοπερδιδῶν (*Lycoperdaceae*) Κρητ. (Νεάπ.) Συνών. *ἀλεπόροδας, ἀλεποποροδή, ἀλεποπόροδι, γαιδοποροπόδαρο, λαγομάννα, λαγόροχι, πορομανίταρο*.

Β) Μεταφ. 1) Ὑπὸ τῆς ἐπιφάνειας ὑφάσματος ἢ ἐνδύματος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχουν φιλοτεχνηθῇ διακοσμήσεις χρώματος διαφόρου Νάξ. ("Απύρανθ.) Σύρ. κ.ά. *Φοροῦσε ἓνα μεταξωτὸ φουστάνι· ἡ γῆς του ἦτανε πράσινη με κόκκινα τριαδάφυλλα* Σύρ. "Η 'ἦς του 'ν' ἄσπρη κ' ἔχει κόκκινα γλαδάκια μέσα Ἀπύρανθ. 2) Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν βιβλιοδετῶν, ὁ πρῶτος χρωματισμὸς τοῦ ἐξωφύλλου τῶν βιβλίων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου γίνονται διακοσμητικαὶ ἀποχρώσεις ἄλλου χρώματος Ἀθῆν. Συνών. *βάση 1 γ, κόμπος*.

γημόρι τό, ἀμάρτ. γημάρι "Ηπ. (Δρόβιαν.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *γ η μ ό ρ ι ο ν*.

Τὸ τέταρτον στρέμματος.

"Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γημάρι Κέρκ.* (Σιν.)

γημορία ἡ, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ή μ ο ρ ο*.

"Η μίσθωσις ἀγροῦ πρὸς καλλιέργειαν μετὰ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ καλλιεργητοῦ νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην μέρος τοῦ εἰσοδήματος.

γημοριάζω ἀμάρτ. γιουμουριάζω Στερελλ. ("Αράχ. Παλαιοχ. Χαϊρών.) *γωμοριάζω* Πελοπν. (Βερεστ. Μαργέλ. Παιδεμέν. κ.ά.) *'μοριάζω* "Ηπ. — Λεξ. "Ηπίτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ή μ ο ρ ο*, ὅπου καὶ *γ ι ώ μ ο υ ρ ο ν* καὶ *γ ώ μ ο ρ ο*. Ὁ τύπ. *'μοριάζω* ἀπὸ τὸ *'ημοριάζω* καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ τύπ. *'ήμ ο ρ ο*.

1) Δίδω εἰς τινα ἀγρὸν, ἄμπελον κ.τ.τ. πρὸς καλλιέργειαν, μετὰ τὴν συμφωνίαν νὰ μοῦ ἀποδίδῃ μέρος τῆς ἐκάστοτε συγκομιδῆς "Ηπ. Στερελλ. ("Αρχ. Παλαιοχ. Χαϊρών.) — Λεξ. "Ηπίτ.: *Τοῦ χουράφ' τὸ 'χου γιουμουρίσ'* Ἀράχ. *Θὰ γιουμουριάσου τὰ χουράφια μ' κι θὰ πάου νὰ ζήσου 'ς τ'ν Ἀθήνα* Παλαιοχ. *Μπάκι γιουμουριάεις τοῦ χουράφ' 'ς τὸν Κουτσιάνου;* (μπάκι = μήπως) αὐτόθ. 2) Ἀναλαμβάνω τὴν καλλιέργειαν ξένων ἀγρῶν μετὰ τὴν συμφωνίαν νὰ ἀποδίδω εἰς τὸν ἰδιοκτήτην μέρος τῆς ἐκάστοτε συγκομιδῆς Στερελλ. (Παλαιοχ.): *Θὰ γιουμαριάσου τὰ χουράφια τοῦ δεῖνα* 3) Μισθώνω εἰς τινα βοῦν πρὸς ἄροσιν Πελοπν. (Βερεστ. Μαργέλ. Παιδεμέν. κ.ά.): *Τὸ γωμοριάσανε πάλενες κεῖν' τὸ παλιόβοιδο ἐφέτο καὶ θὰ φοφήση οὐλο τὸ χειμῶνα 'ς τὸ καμάτι* Βερεστ.

γημοριάρης ὁ, ἀμάρτ. 'ημοριάρης "Ηπ. (Λάκκα Σούλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ ή μ ο ρ ο*, ὅπου καὶ *'ήμ ο ρ ο*, καὶ τῆς παραγ. καταλ. *-ι ά ρ ης*.

Ὁ ἀναλαμβάνων ἀγρὸν πρὸς καλλιέργειαν μετὰ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην μέρος ἀπὸ τὴν ἐκά-

